

Ajaloo ja ühiskonnaõpetuse e-tasemetööst 2017

Kristina Rebane
sotsiaalsainete peaspetsialist

1. Tasemetöö eesmärgid

Tasemetöoga kogutakse informatsiooni põhikooli riikliku õppekava üld- ja valdkonnapädevuste kujunemise, läbivate teemade ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutatuse ning kooliastme õpitulemuste omandatuse kohta. (*Vabariigi Valitsuse määrus nr 1, vastu võetud 06.01.2011*)

Tasemetöoga ei kontrollita kõikide õppekavas esitatud üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist, läbivate teemade ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutatust ega kooliastme õpitulemuste omandatust.

2. Tasemetöö korraldus

- Ajaloo ja ühiskonnaõpetuse 6. klassi e-tasemetöö toimus 18. mail 2017.
- Tasemetöö toimus arvutis, selle sooritamiseks oli aega 45 minutit.
- Õpilased said kolmanda tasemetöö aine teada viis tööpäeva enne tasemetöö toimumist. Tasemetöö oli koostatud ühes variandis.
- Tasemetöö subjektiivsete ülesannete hindamine toimus keskselt SA-s Innove.
- Tasemetöös oli 18 ülesannet ning testi lõpus oli küsimustik. Tasemetöös oli ülesandeid nii ühiskonnaõpetuse kui ka ajaloo ainekavast.
- Kokku oli tasemetöö eest võimalik saada 70 punkti.

Tabel 1. Tasemetöö ülesehitus

	Ülesandeid	Punkte
Ajalugu	10	38
Ühiskonnaõpetus	8	32

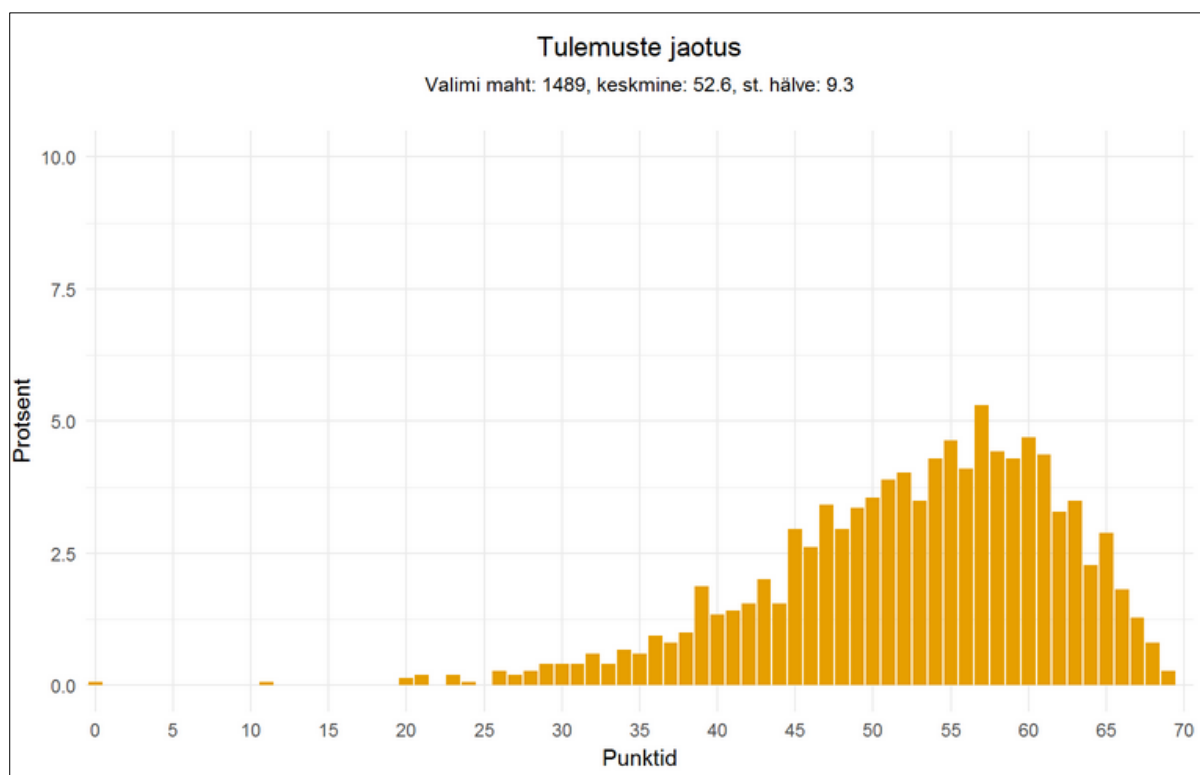
3. Tasemetöö põhiandmed ja üldstatistika

Tasemetöö valimis oli 1489 õpilast, kellest eesti keeles sooritas tasemetöö 1271 ning vene keeles 281 õpilast. Keskmise punktisumma oli 52,6 punkti ning keskmine sooritusprotsent 75. Kõrgeim tulemus oli 69 punkti, madalaim tulemus 0. (Tabel 2) Antud analüüs on koostatud valimis olnud tööde põhjal.

Tabel 2. Tasemetöö üldandmed

	Valim	Võimalik max	Max	Keskm sooritus	Min	Keskm %	Mediaan
Tasemetöö	1489	70	69	52,6	0	75	54

Joonis 1. Ajaloo ja ühiskonnaõpetuse tasemetöö tulemuste jaotus

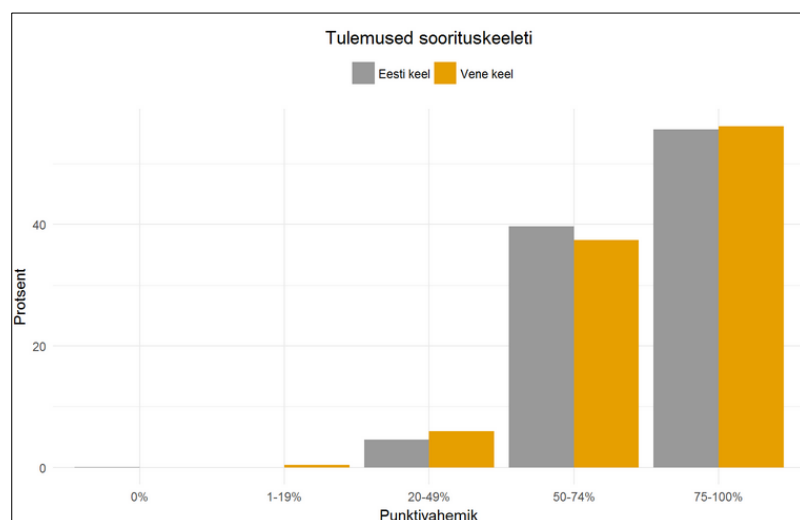

Tasemetöö sooritamise keskmine tulemus oli vene keeles kirjutanud õpilastel 74% ja eesti keeles kirjutanutel 75%. Keskmise sooritusprotsendi erinevus oli seega 1,0 protsendipunkti. Vene keeles tasemetöö sooritanutel jäi madalaimaks tulemuseks 11 punkti, eesti keeles oli madalaimaks tulemuseks 0. Maksimum-punktidele ei kirjutatud tööd ei eesti ega vene keeles, eesti keeles jäi kõrgeimaks tulemuseks 69 punkti ning vene keeles 68 punkti. (Tabel 3) Eesti ja vene keeles töö kirjutanud õpilaste tulemusi võrreldes ei ole seega näha olulisi erinevusi.

Tabel 3. Tasemetöö tulemused soorituskeeleti

	N	N (%)	Keskm	Keskm %	Min	Mediaan	Max	St. hälve
Eesti keel	1222	82	52,7	75	0	54	69	9,0
Vene keel	267	18	52,1	74	11	54	68	10,4
Kokku	1489	100	52,6	75	0	54	69	9,3

Joonis 2. Tasemetöö tulemused soorituskeeleti

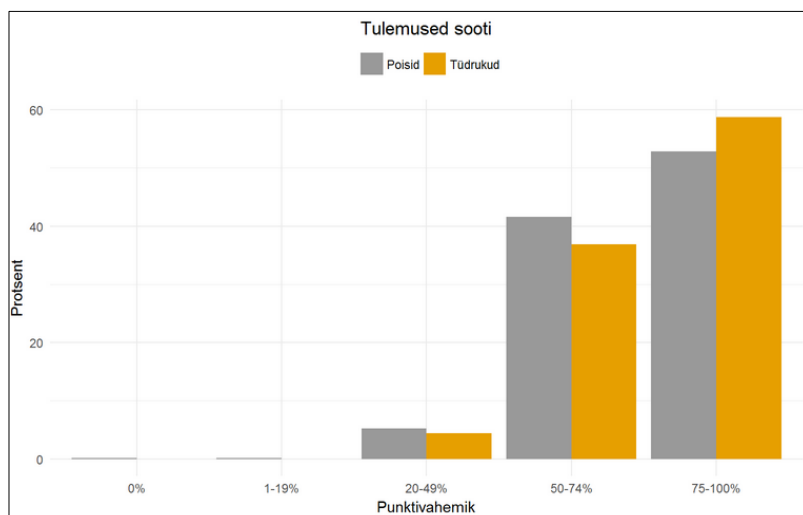

Tasemetöö sooritamise keskmine tulemus oli tüdrukutel 76% ning poistel 74%. Kuigi kõrgeim tulemus oli poistel vaid 1,2 punkti võrra madalam kui tüdrukutel, siis madalaim tulemus oli poistel 0 ning tüdrukutel 21 punkti. (Tabel 4) Nii nagu soorituskeelega, et ole ka sugude lõikes suuri erinevusi.

Tabel 4. Tasemetöö tulemused sooti

	N	N (%)	Keskm	Keskm %	Min	Mediaan	Max	St. hälve
M	759	51	52,0	74	0	53	68	9,5
N	730	49	53,2	76	21	55	69	9,0
Kokku	1489	100	52,6	75	0	54	69	9,3

Joonis 3. Tasemetöö tulemused sooti

4. Tasemetöö tulemused ülesannete lõikes

Tasemetöö oli üldjoontes hästi lahendatud, ent väga kõrgete tulemustega ülesandeid ei olnud: parim keskmine tulemus oli 90%. Seega ei ole ühegi ülesande puhul võimalik öelda, et see oli liiga lihtne. Samas oli vähe ka väga madala keskmise sooritusprotsendiga ülesandeid – vaid kahe ülesande keskmine lahendatus jäi alla 60%. (Tabel 5)

Mõne ülesande puhul ilmnesid selged erinevused keskmises soorituses eesti ja vene keeles sooritanud õpilaste lõikes. Näiteks ülesande 3 keskmine lahendatus eesti keeles oli 65% ja vene keeles 55%. Suurim erinevus ilmnes aga ülesande 6 puhul, mille puhul oli keskmiste sooritusprotsentide erinevus suisa 17 protsendipunkti (eesti keeles 55% ja vene keeles 72%). Tegu oli vanaaja kirjasüsteeme puudutava ülesandega ning sellest võib järeldada, et vene keeles töö sooritanud õpilased on selle teema paremini omandanud ning sellele on ka õppeprotsessis enam rõhku pandud. Suur erinevus oli ka ülesande 17 puhul, kus eesti keeles oli tulemus 87% ja vene keeles 73%. Enamiku ülesannete puhul jäid aga erinevused mõne protsendipunkti ulatusse. (Tabel 5)

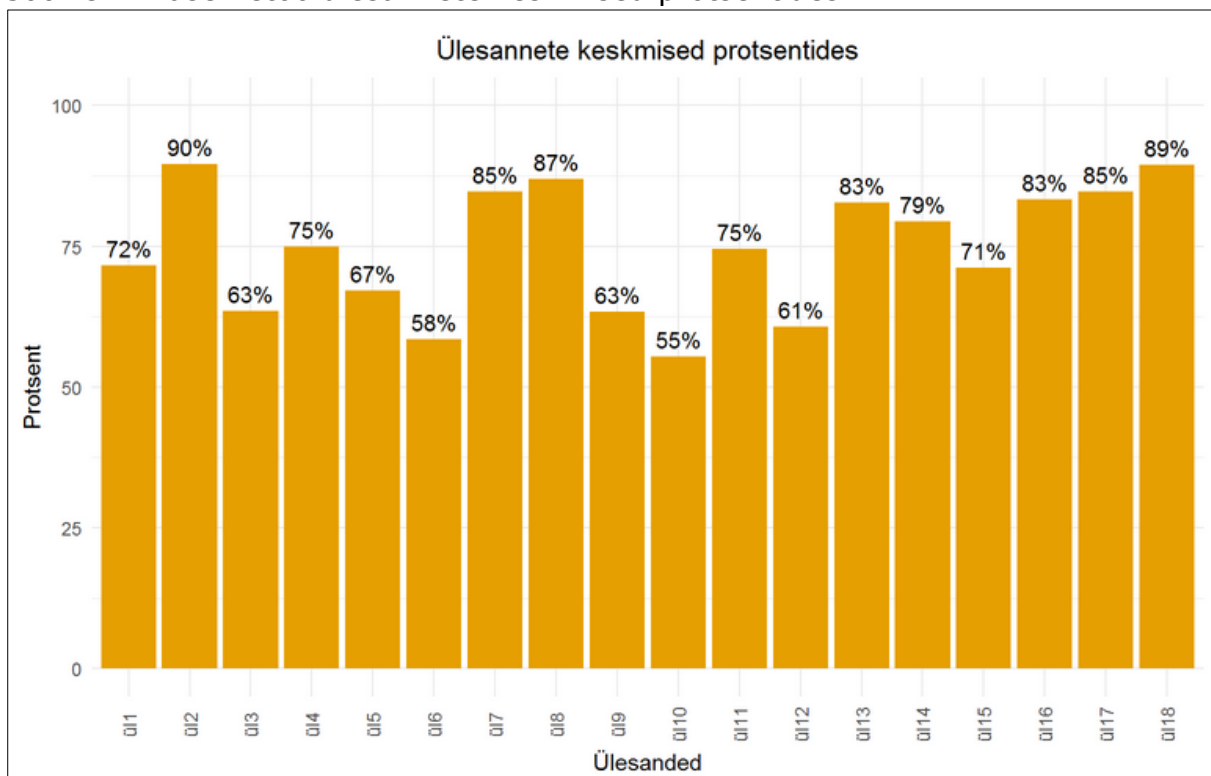
Kuigi poiste-tüdrukute võrdluses ei ole võimalik suuri erinevusi välja tuua, siis paistab silma üks ülesanne, kus tulemused olid väga erinevad. Ülesande 3 puhul oli poiste keskmine sooritus 59%, tüdrukutel aga 68%. Esines ka vastupidiseid erinevusi. Näiteks ülesande 1 lahendasid poisid viie protsendipunkti võrra paremini kui tüdrukud. (Tabel 5)

Tasemetöö oli üles ehitatud nii, et alguses olid ajaloo ülesanded ning töö teises pooles ühiskonnaõpetuse ülesanded. Joonist 4 vaadates võib järeldada, et töö teine pool ehk ühiskonnaõpetuse ülesanded on mõnevõrra paremate keskmiste tulemustega kui ajaloo ülesanded, mis olid tasemetöö esimeses pooles. Ajaloo puhul oli ka vaja rohkem konkreetseid teadmisi, ühiskonnaõpetuse puhul aga teksti mõistmist ning andmete lugemise oskust. Seega on rõõmustav, et õpilased on omandanud oskused näiteks tabelist teavet leida ning kaarti lugeda.

Tabel 5. Ülesannete lahendatus

	Min	Keskm	Max	Keskm %	Eesti	Vene	M	N	Eesti M	Eesti N	Vene M	Vene N
ül1	0	1,4	2	72	72	69	74	69	75	69	69	69
ül2	0	3,6	4	90	90	87	91	88	92	89	88	85
ül3	0	1,9	3	63	65	55	59	68	61	70	51	60
ül4	0	4,5	6	75	75	76	71	79	71	78	72	81
ül5	0	2,0	3	67	66	70	67	67	67	66	67	73
ül6	0	3,5	6	58	55	72	57	60	54	57	72	72
ül7	0	5,1	6	85	85	84	85	85	85	85	84	84
ül8	0	1,7	2	87	87	86	87	87	88	87	86	86
ül9	0	2,5	4	63	63	64	65	61	65	61	65	63
ül10	0	1,1	2	55	54	62	55	56	54	54	58	65
ül11	0	3,0	4	75	75	72	75	74	75	75	73	72
ül12	0	3,0	5	61	60	64	59	63	58	62	61	68
ül13	0	3,3	4	83	84	78	83	83	83	84	78	79
ül14	0	1,6	2	79	80	76	78	81	78	82	78	74
ül15	0	2,8	4	71	72	67	71	72	72	72	66	68
ül16	0	2,5	3	83	84	81	82	84	83	85	80	83
ül17	0	4,2	5	85	87	73	85	84	88	86	72	74
ül18	0	4,5	5	89	90	86	88	91	89	92	82	90

Joonis 4. Tasemetöö ülesannete keskmised protsentsides

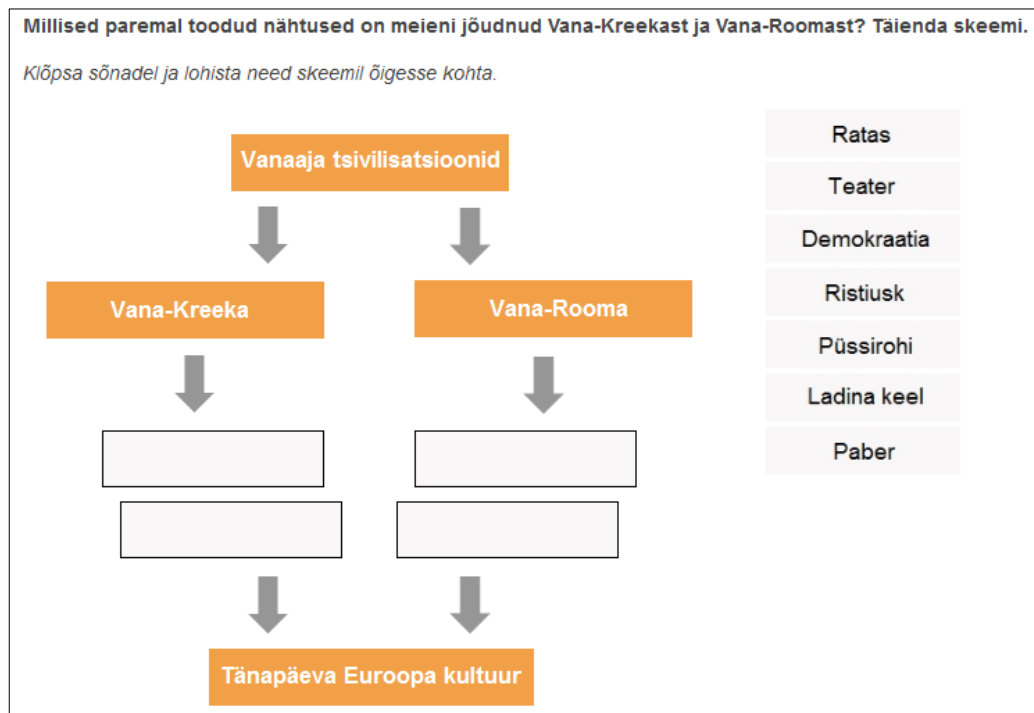
5. Tasemetöö madala ja kõrge keskmise lahendatusega ülesanded

Kõige madalamate keskmiste lahendustega ülesannete puhul on ühiseks nimetajaks asjaolu, et tegu oli konkreetseid teadmisi nõudvate ülesannetega, kus polnud abiks muid materjale, millele vastates tugineda. Kokku oli töös kaks ülesannet, mille keskmine lahendusprotsent jäi alla 60. Esiteks ülesanne 10 (joonis 5), mille keskmine lahendusprotsent oli 55%. Väga tüüpiline viga oli märkida Vana-Rooma pärandi alla ladina keel ja püssirohi; Vana-Kreeka pärandit teati paremini. Arvatavasti tegi ülesande keerukaks, et variante oli rohkem ning kõiki ei pidanud ära kasutama.

Ülesande 6 keskmine lahendusprotsent jäi samuti alla 60, täpsemalt oli see 58%. Kõige enam eksiti esimese kirjasüsteemi äratundmisega ning seda peeti hieroglüüfkirja asemel piltkirjaks. Samuti ei osatud kiilkirja puhul tihti märkida selle kasutamise kohta, milleks oli Mesopotaamia. Ülesande teise ja kolmanda osaga üldjuhul raskusi ei olnud. (Joonis 6) Kehva tulemuse põhjuseks võib olla ka asjaolu, et nimetatud teemad erinevate vanaaja kirjasüsteemide kohta läbitakse õppeaasta esimeses pooles, nii et arvatavasti ei ole need teadmised paljudel õpilastel enam hästi meeles.

Ülesande 12 keskmine lahendus oli samuti võrdlemisi madal, 61%. Tegu oli ka keeruka ülesandega, sest iga lünga puhul oli vähemalt kaks varianti, mille vahel pidi valima, nii et lihtne oli eksida näiteks parlamendi või presidendi ametiaja pikkuse ja seaduste vastuvõtmise/väljakuulutamise/täideviimisega.

Joonis 5. Ülesanne 10 – keskmine lahendus 55%

Joonis 6. Ülesanne 6 – keskmine lahendatus 58%

1. Mitmed vanaaja tekstid kirjutati savitahvlitele. Milliseid kirjasüsteeme on pildidel kujutatud ja kus neid kasutati?

Klõpsa lüngal ning kirjuta kirjasüsteemi nimetus ja kasutamise koht.

Kirjasüsteem:

Kasutamise koht:

Kirjasüsteem:

Kasutamise koht:

2. Mis oli savitahvlitele kirjutamise hea külg?

Vasta 1-2 lausega

3. Mis oli savitahvlitele kirjutamise halb külg?

Vasta 1-2 lausega.

Joonis 7. Ülesanne 12 – keskmine lahendatus 61%

Täienda teksti Eesti Vabariigi valitsemise kohta.

Vali vastuste pangast sobiv vastus, klõpsa sellel ja lohista õigesse lünka. Vabasta hiire klahv alles siis, kui lünk on muutunud halliks.

Eesti Vabariik on demokraatlik , mida juhitakse võimude lahususe põhimõttel, kus võim on jagatud parlamendi, valitsuse ja kohtu vahel. Eestis on riigipeaks , kes valitakse iga aasta tagant poolt. Presidendi ülesanneteks on näiteks ja Eesti esindamine rahvusvahelises suhtluses. Vähemalt 18-aastased Eesti valivad iga aasta tagant Riigikogu ehk parlamenti, mille kõige olulisemaks ülesandeks on . Riigikogu valimised võitnud erakonna juht paneb kokku valitsuse, mis koosneb ja mille peamine ülesanne on .

Vastuste pank

ministritest

seaduste täideviimine

vabariik

4

parlamendi

seaduste vastuvõtmine

rahva

saadikutest

peaminister

seaduste väljakuulutamine

5

kodanikud

liitriik

president

elanikud

3

6

Ülesanne 2 oli tasemetöös kõige kõrgema keskmise lahendusprotsendiga – 90% õpilastest sooritas selle ülesande maksimumpunktidele. (Tabel 5) Tegu oli ainsa ülesandega, mille keskmine lahendus jäi 90% juurde. Väga hästi olid lahendatud ka ülesanded 18 (keskmine lahendus 89%) ja 8 (keskmine lahendus 87%). Teiste ülesannete keskmine lahendus jäi kas 85% piirile või alla selle. (Tabel 5)

Joonis 6. Ülesanne 2 – keskmine lahendus 90%

Kirjuta lünka õige vastus araabia või Rooma numbriga. Kaks näidet on ette antud.

Klõpsa lüngal ja kirjuta õige vastus.

Araabia number	Rooma number
18.	XVIII
5.	V
12.	
	XVI
4.	
	VII

Joonis 8. Ülesanne 18 – keskmine lahendus 89%

Millest koosneb pere eelarve? Jaga tulud ja kulud õigetesse lahtritesse.

Klõpsa tulul või kulul ja lohistage see õigesse lahtrisse.

Tulud	Kulud			
	Majapidamiskulud	Haridus ja vaba aeg	Söök	Esemete ostmine

ema palk
talvesaapad
lastetoetus
tüüri
küttekulud
isa palk
kuivained
puu- ja juurviljad
teatripiletid
trenni kuumakse

Joonis 7. Ülesanne 8 – keskmine lahendus 87%

Täida lünk tekst Vana-Kreeka teatri kohta.

Klõpsa rippmenüül ja vali õige vastus.

Vasakpoolset maski kanti, kui esitati

Parempoolset maski kanti, kui esitati

Etendust kandsid ette

Etendused toimusid

6. Õpetajate tagasiside eksamitööle

Kahjuks andsid oma tagasiside eksamitööle vaid 12 õpetajat, kes leidsid, et tasemetöö vastas õppekavale, andis õpilasele ülevaate oma tugevatest ja nõrkadest külgetest ning oli samas ka huvitav. Leiti, et ajaloo ja ühiskonnaõpetuses on võimalik e-tasemetööd teha, ent kindlasti ei tohiks ära jätta ülesandeid, mida hindab inimene. Samuti hinnati ülesannete töökäskusid arusaadavaks ning tehnilisi probleeme ka ei esinenud.

Kõige raskemateks peeti Vana-Roomaga seotud ülesandeid, sest seda teemat ei olnud veel täielikult läbitud ning teiseks ka riigivalitsemisega seotud lünkteksti. Viimane ülesanne tõepoolest oligi madala keskmise lahendusprotsendiga, ent Vana-Rooma ülesannetega õpilased üldjoontes hätta ei jäänud.

7. Õpilaste tagasiside eksamitööle

E-tasemetöö viimane „ülesanne“ oli küsimustik e-tasemetöö kohta, mille õpilane täitis pärast testi sooritamist.

Õpilaste tagasiside eksamitööle oli kokkuvõtvalt väga positiivne. Vaid 3% õpilastest leidis, et aega oli liiga vähe, teiste arvates oli seda kas piisavalt või jäi ülegi. 88% õpilastest pidasid testi huvitavaks, samuti peeti testi raskusastest sobivaks: 94% õpilastest leidsid, et test oli kas keskmise raskusega, pigem kerge või pigem raske.

Kurb on aga see, et 41% õpilastest ei kasuta ajaloo ja ühiskonnaõpetuse tundides arvutit mitte kunagi ning 24% teeb seda vaid paar korda aastas. Õnneks ei takistanud see õpilastel e-tasemetöö sooritamist, sest ise hindasid nad oma arvutikasutamise oskuseid kas täiesti piisavaks (77%) või enam-vähem piisavaks (24%). Sellest võib järeldada, et õpilased on oskused omandanud kas iseseisvalt või teistes ainetundides.